

30 ГОДИНИ СДРУЖЕНИЕ НА ПИСАТЕЛИТЕ – ВАРНА

Ваня Колева
ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ – Варна

Abstract: *In 2021, the Writers' Association–Varna, celebrates its 30th anniversary. This is the country's first independent civil society of writers, established after 1989. A representative printed edition of the Association is the newspaper KIL („Culture, Art, Literature“). The association and the newspaper have their established place in the cultural and educational development of the city of Varna and the region.*

Keywords: *Writers' Association, Varna, newspaper, KIL, „Culture, Art, Literature“*

Своята 30-годишнина отбелязва през 2021 г. Сдружението на писателите – Варна, а през 2022 г. – и неговото представително издание – вестник КИЛ („Култура, изкуство, литература“).

Това е възраст, която уважава, особено когато става дума за сдружение на писатели, за организация без постоянни и стабилни източници на финансиране. Време на творчество и дръзновение – първо, но и в търсене на възможности за оцеляване. На желание и упорство да се продължи и вяра, че усилията си струват – за да я бъде общността на писателите. Да имат хората на словото своя кръг от съмишленици, с които да обговарят размисли, творчески планове, но и текстове – публикувани или не.

В контекста на глобалната тема – „Културното наследство на Варна и Черноморския регион – 2021“, извеждането на въпроса за 30-годишнината на Сдружението на писателите – Варна и на вестник КИЛ е **актуален** и немаловажен. Като организация на писателите от Варна и областта, Сдружението и неговият вестник КИЛ имат утвърдено място в културно-просветното развитие на града и района. Сдружението на писателите носи характерен дух – повлиян от красотата на морето и неподвластната на ничии желания негова стихийност, свързан с усещане за простор и необятност, за волност и свободомислие. Духът на варненските писатели е проникнат от знанието за древността на халколитния некропол

(датиран около края на V – началото на IV хилядолетие пр. Хр.) и така наречената Култура Варна (халколитната култура край Варненския залив – от края на медно-каменната епоха, т.е. 4400–4100 г. пр. Хр.), най-старата известна цивилизация в Европа. Той носи паметта за многопластовите културни наслоения през времето, в симбиозата на които е формирана и спецификата на съвременния град. Варна и Сдружението на писателите носят силата на мултикултурното наследство, с което са захранени, но са широко отворени и към новото, което изненадва, за да се влее функционално в битието и менталността ни.

Развитието на Сдружението на писателите е динамичен процес, свързан с живота и творческите амбиции на неговите членове. Във времето съставът му се променя и обновява – вливат се нови творчески дарования, но и мнозина го напускат: защото житейски ситуации налагат това или поради кончината на някого от членовете. Затова и проследяването на събитията изисква усилия, които за съжаление *не се полагат системно*. Това, което е направено като по-цялостно **изследване**, е книгата на *Веселина Цанкова и д-р Марко Илиев – „Летопис на извисената духовност. 20 години Сдружение на писателите – Варна“* (Варна: Издателство „Морски свят“ ООД, 2011. ISBN 978-954-8493-17-8), в 60 стр. Изданието е посветено на юбилея на организацията и е с богат снимков материал, разкриващ празници и делници на писателите.

По-избирателно, за конкретни личности или събития, сведения предлагат книгите на *Кирил Георгиев* – „*Близки върхове. Спомени*“ (Варна: Издателство „Онгъл“, 2015. ISBN 978-619-7079-50-0; в 48 стр.), и „Сезонът на спомените. Новели“ (Варна: Издателство „Онгъл“, 2015. ISBN 978-619-7079-57-9; в 140 стр.). Също и книгата на Панчо Недев – „Огледало за обратно гледане. Автобиографични разкази и спомени. Първа книга“ (Варна: Издателство „График“, 2019. ISBN 978-619-242-012-3; в 354 стр.). Сигурен източник на информация е документацията на самото Сдружение. Добри информационни канали са докладите на председателите, представяни на отчетните годишни събрания. Полезен носител на сведения са различните документи, предназначени за Община Варна или други административно-управленски цели, но те са разпилени във времето и наистина са нужни усилия, за да бъдат изнамерени. Неоченима подкрепа в събирането на данни е оперативната памет на дългогодишни членове на Сдружението – но със съхраняването на техните спомени и бележки трябва да се бърза, защото паметта, както се знае, има свойството понякога да размества събития и образи.

Целта при събирането на информация във връзка с подготовката на настоящия доклад е в най-сбита форма да се обгледа 30-годишният период от учредяването на Сдружението до сега, като се постави акцент на в. КИЛ. Задачата, която произтича от това, е да се изведат основни посоки в развитието на Сдружението, да се набележат тенденции, да се маркират предстоящи идеи и възможности за пътя нататък. Основните методи на изследване са емпирично събиране на данни, наблюдение и сравнение, анализ и оценка, за да се постигнат необходимите изводи.

Изложение

1. За Сдружението на писателите – Варна

В несигурното време след 10 ноември 1989 г., когато сърцата са изпълнени с надежди, но не са малко и разяждащите съмнения; когато инфлацията расте неудържимо и става наложителна грижата за снабдяване с ежедневно необходимото (да си спомним – дори за хляб и кисело мляко се чакаше на опашка, а

намирането на сапун или тоалетна хартия беше предизвикателство), да се мисли за създаване на Сдружение на писателите е почти духовен подвиг. Към този подвиг тръгва Иван Троянски (20.11.1929 – 04.1998), поетът и сатирик, автор на сатиричните стихосбирки „С две думи“, „Неудобен въпрос“, „Пъстър смях“, съставител на „Слабо се чува“ (сборник вицове от цял свят); преводачът, превел над 30 книги от литовски и над 15 – от руски език [1; 3:94]. По думите на Кирил Георгиев (16.02.1945), Иван Троянски е: „Единствен преводач по това време в България от литовски. А този език и тогава, и сега е [...] непопулярен у нас“ [2:9]. На Иван Троянски принадлежи идеята да положи основите на самостоятелна писателска организация във Варна (първата в страната!). Той я споделя с Веселина Цанкова, а после и с други пишещи.

Идеята се приема и за осъществяването ѝ съпричастно се включват „доста пишещи в града“. Понеже Иван Троянски е с юридическо образование, решават той да подготви устава и регистрирането на организацията в Съда. В техническата подготовка му помагат неколцина писатели, сред които – Панчо Недев [5:7].

Създаденото през 1990 г. Сдружение на писателите е първата в страната независима организация от този тип след промените през 1989 г. При образуването му се тръгва по образа на по-рано съществували във Варна формации, защото в града има установена традиция, следват се познати модели.

Един от предходниците на Сдружението е Литературен клуб „Христо Смирненски“, през 70-те и 80-те години на ХХ век „много популярен във Варна“ клуб на военнослужещи и военни служители към Дом Народен флот. Художествен ръководител е Иван Троянски, като по негово предложение, от януари 1976 г., за председател, или „първи помощник на художествения ръководител“, е избран Кирил Георгиев. В клуба се обсъждат и дискутират текстове, организират се литературни четения с творци от други места – гостуват писатели от София, Добрич, Шумен, Бургас, Велико Търново [2:7–9; 3:94].

Водеща е ролята на официозното Дружество на писателите към СБП, сред членовете

на което са утвърдени варненски творци, като Кольо Севов, Петър Алипиев, Богомил Тодоров. По инициатива на поета Кольо Севов във Варна е създаден „Театър на поезията“. Със сцената на този театър варненци преживяват незабравими мигове от срещите си с видни български и световни поети. През годините варненските писатели гостуват в различни градове, по читалища и литературни клубове – запознават се с местните писатели, а и представят своите творения. Съответно и посрещат творци от другаде в Дома на писателя – гостоприемно средище за литературни четения и литературно-музикални програми. Сред известните гости са Артур Лундквист, член на Нобеловия комитет, както и познатият в цял свят голям американски поет Уилям Мередит. Дружеството на писателите е учредено в края на 1970 г. и съществува до разпада си, когато с официално писмо Съюзът на българските писатели (СБП), създаден през 1913 г. с почетен председател Иван Вазов, се отказва от подразделенията си в страната. След този отказ Дружеството на писателите във Варна като че ли осиротява. За него настават трудни дни – с драматични събрания и изявления, с взаимни обвинения и пр., които неминуемо довеждат до саморазпад. Разпадането на Дружеството, както и започналото масово раздържавяване, наред с процесите на реституция, поставят под въпрос също и условието за собственост на сградата на Дома на писателя, намиращ се на ул. „Крали Марко“ 11 – просторна къща, проектирана във възрожденски стил от архитект Камен Горанов. Къщата дълго време е като ничия. Едва към края на 1990 г. отчасти се изяснява, макар това да е спорно, че сградата е държавна собственост.

Знае се, от изпитанията човек излиза по-силен, с повече воля за надмогване на трудностите. Така става и след краха на Дружеството. През годините варненските писатели са натрупали организационен и емоционален опит, утвърдили са авторитет пред обществеността, съградили са културна традиция. Наследили са и Дома на писателя – варненската общественост, общинската и областната администрация имат нагласата, че в къщата на ул. „Крали Марко“ 11 се помещава новоучредената неза-

висима творческа организация „Сдружение на писателите – Варна“. „Независима творческа организация“, или според тогавашните представи: гражданска, а не официозна организация. И се приема, че на ул. „Крали Марко“ 11 е Домът на писателите [5:27, 36]. Макар и сега, 30 години по-късно, въпросите около собствеността и стопанисването на сградата да остават висящо неизяснени.

И така, през септември 1990 г. инициативен комитет съумява да организира и свика Учредително събрание. То се провежда на 17 септември 1990 г. – в деня на св. мчци София, Вяра, Надежда и Любов, в Дома на писателя на ул. „Крали Марко“ 11. Събранието протича при следния дневен ред:

1) Обсъждане на организационното състояние на дотогавашното Дружество на Съюза на българските писатели – Варна.

2) Обсъждане на проект и приемане на Устава за учредяването на Сдружение на писателите – Варна.

3) Обсъждане и приемане на Обръщение към варненските писатели.

4) Утвърждаване на реда за приемане на членове на Сдружението.

На събранието присъстват: Иван Троянски, Веселина Цанкова, Панчо Недев, Иван Бъчваров, Христо Германов, Георги Меджделиев, Турхан Расиев, Михо Стойчев, Георги Бербенков, Аврам Аврамов, Димитър Клисуров, Мария Долапчиева, Иван Вълчев, Кръстю Дренски, Райна Пенева, Ангел Шишков, Петър Лъочев, Симеон Илиев, Никола Илиев, Атанас Стойчев, Боян Върбанов, Людмила Стоянова, Кирил Георгиев, Марко Илиев, Атанас Стоев, Любомир Владков – общо 26 души. Всички присъствали, както и двама, които в момента са отсъствали по служебни причини, но предварително са потвърдили съпричастността си – Илия Топчиев и Живко Сотиров – се считат за учредители на новото Сдружение, след подаване на молба и внасяне на определения от събранието встъпителен членски внос. В окончателния списък на учредителите са включени още: Мария Даскалова, Спас Левков, Атанас Коев, Станимир Дринчев, приети на събранието за избиране на ръководни органи от 27 септември 1990 г., което може да

се приеме за втора част на учредителното събрание. Общо са 32-ма души, документирани с имената и подписите си в Списък на учредителите [5:16].

След обсъждането на необходимостта от учредяване на ново сдружение, смисъла и същността на обновлението, целите и задачите в бъдещата дейност на изгражданата формация, разискванията се съсредоточават върху предлагания от инициативната комисия проект за Устав. Направени са множество допълнения, нови формулировки, уточнения. Текстовете по Устава са окончателно редактирани. Формулирано е Обръщение към всички, които обичат литературата. На това събрание се поставя също въпросът за бъдещото финансиране на Сдружението. За приемането на активите и пасивите на дотогавашното Дружество; за размера на членския внос; за търсене на спомоществатели и партньори за съвместна дейност. Ясно е, че Сдружението на писателите не е търговско дружество или производствено предприятие. То не произвежда материална печалба. Единственият сигурен източник на доход, на който тогава – а и сега, 30 години по-късно – може да разчита Сдружението, е членският внос, който творците внасят, а той наистина е минимален. Това налага основополагащи да са усилията на ръководството на Сдружението и на редколегиата да се отстоява правото за ползване на сградата на Дома на писателя, както и търсенето на начини – основно чрез програми за финансова подкрепа от Община Варна, но и други подобни, за осъществяване на културната програма. На второто събрание, от 27 септември 1990 г., е уточнен и гласуван броят на членовете на бъдещото ръководство – петима членове на Управителния съвет (с председателя) и трима членове на Контролната комисия, единият от които – председател. Избрано е първото ръководство на новоучреденото Сдружение на писателите: Управителен съвет – Иван Троянски (председател), Атанас Стоев, Боян Върбанов, Любомир Владков, Панчо Недев; Контролна комисия – Георги Меджделиев, Мария Долапчиева, Турхан Расиев. Прогласуван е също и Уставът на Сдружението на писателите [5:17–18].

Окончателното легитимиране на Сдружението на писателите – Варна, е постигнато чрез съдебната регистрация от Варненския окръжен съд, извършена с фирмено дело № 5225 от 1 април 1991 г. С този юридически акт Сдружението на писателите – Варна, става първата легитимна, съдебно регистрирана писателска организация. Събитието е съдбовно за Сдружението.

Но и преди съдебната регистрация да бъде финализирана, наред с мащабната работа по стопански, юридически и финансови проблеми, варненските писатели активно развиват творческата си дейност. Понеже през първите години мандатът на ръководството по Устав е двугодишен, то за Сдружението тече отчетният период 1990–1992 г. Това е време, през което в Дома на писателя на ул. „Крале Марко“ 11 неспирно се провеждат литературни срещи, рецитали, разговори, творчески вечери, премиери. Премиери са организирани и в книжарници, и на други места – целта е достигане до възможно повече любители на художественото слово. Дейно е участието на Сдружението в отбелязването на 130-годишнината от рождението на Рабиндранат Тагор (7.05.1861–7.08.1941) през 1991-ва. Провеждат се рецитали за 1-ви април, 24 май, през Седмичата на морето и др. Празнично се чества Денят на музиката, поезията, на възрастните хора и на архитектите – 1 октомври [5:19, 27]. След като през 1992 г. бе възобновено честването на Деня на народните будители – 1 ноември, въведен през 1922 г. по инициатива на група български интелектуалци и благодарение на предложение на Стоян Омарчевски, министър на народното просвещение в правителството на Александър Стамболийски, празникът се бележи с особена почит в Сдружението на писателите. С тържествено слово-памят за дейците на родното просвещение и словесност, както и с рецитал на съвременните автори, варненските писатели изразяват своя поклон и съпричастност към предходниците, но и към съвременните будители. Защото и днес, както в миналите времена, имаме нужда от хора с будна съвест и ярко, въздействащо слово. Затова и много скъпи за хуманитаристите, в частност – за писателите, са празниците 24

май, който от 2021 г. се определя като Ден на светите братя Кирил и Методий, на българската азбука, просвета и култура и на славянската книжовност, и 1 ноември – Денят на народните будители.

На отчетно-изборно събрание от 16 декември 1992 г. е избрано ново ръководство, което оглавява Сдружението в периода 1993–1994 г. Новият Управителен съвет включва: Иван Троянски, Атанас Стоев, Веселина Цанкова, Марко Илиев, Любомир Владков. За председател е преутвърден Иван Троянски. А „след неговата смърт наследниците му и най-вече“ Веселина Цанкова, Симеон Илиев (16.02.1941–29.11.2013), Панчо Недев, Михо Стойчев са „достойни продължители на неговото дело“, пише след години Кирил Георгиев [2:11].

По Устав, един човек не може да бъде председател повече от два последователни мандата. Затова след периода 1990–1994 г., начело с Иван Троянски, при отчетно-изборно събрание от 14 октомври 1994 г. се избира нов председател – Атанас Стоев, като в Управителния съвет влизат още: Марко Илиев, Людмила Стоянова, Иван Манолов, Турхан Расиев, Любомир Владков. Следващото събрание – от 20 декември 1996 г., преизбира Атанас Стоев за председател, а останалите членове на ръководството са: Марко Илиев, Турхан Расиев, Любомир Владков и Веселина Цанкова. Атанас Стоев остава на поста до 1997 г. и като цяло председател на Сдружението е мандат и половина (1994–1997 г.). След него за председател на Сдружението е избран поетът Никола Илиев (19.12.1946–2001). Той остава начело в периода 1997–2000 г., мандат и половина, вторият му мандат е прекъснат.

Един мандат, за времето 2000–2003 г., председател е Веселина Цанкова (19.10.1931–2.04.2014). Тя е автор на книгите: „Защото съм Мария. Разкази и новели“ (Варна: Държавно издателство, 1972), „Приказки с раче“ (София: Изд. „Отечество“, 1984), „Щуро лято. Новела“ (София: ИК „Зелена вълна“, 1993), „Кокиче: Приказка за безстрашните цветя“ (София: Изд. „Отечество“, 1995), „Голяма олелия с малката хамсия. Морски приказки“ (София: Изд. „Земля прес“, 1996), „Ай Кю. Пиеси“ (Съдържа: „Ня-

кой пред вратата“; „Капсулата“; „Ай Кю“) (София: ИК „Зелена вълна“, 2001), „Малкото птиче лястовиче. За деца“ (София: ИК „Зелена вълна“, 2003), „Разговор в синьо с Христо Кирчев“ (Варна: ИК „Стено“, 2005), „Цамбур. За деца“ (Варна: ИК „Стено“, 2009), „Шарено яйце. За деца“ (Варна: ИК „Стено“, 2009), „Повестница за един български войвода: Варненската фамилия Карамфилович – с трагедията и величието на Македония“ (Варна: Изд. „Морски свят“, 2012). Участва със свои текстове в различни сборни издания [2:17–27].

На отчетно-изборно събрание от 15 декември 2003 г. Веселина Цанкова се отказва от втори мандат. За председател е избран Станислав Пенев, а членове на Управителния съвет са още: Светла Павлова, Ели Георгиева, Руска Даскалова, Емануела Цонева, Димитър Кънев, Емил Иванов. Станислав Пенев остава председател и по решенията на събранията от 28 декември 2005 г., когато оглавява и в. КИЛ. Съвместяването на двете длъжности – като председател на Сдружението и главен редактор на КИЛ, е грубо погазване на демократичния дух на Устава и на Сдружението като цяло, ще отбележат впоследствие мнозина от писателите. При все това Станислав Пенев е начело два мандата (2003–2008 г.), като в края на управлението си нанася тежък удар по организацията – отказва пред Областната управа по-нататъшно стопанисване на Дома на писателите и при „разтворени врати“ предава ключовете за сградата на ул. „Крали Марко“ 11. С години полаганите усилия след учредяването на Сдружението са поругани, а нанесените щети ще се преодоляват дълго след това [5:39–41]. На 30 януари 2008 г. е проведено отчетно-изборно събрание, но почти осем месеца след това Сдружението на писателите е в колапс – без сграда, без работещо ръководство, без вестник.

Загрижени за организацията, повече от 1/3 от членовете предприемат мерки за спасяване. Инициативна група от знакови фигури – Атанас Липчев, Кирил Георгиев, Веселина Цанкова, Ванилин Гавраилов, Илиян Троянски, Емил Иванов, Иван Овчаров и др., подготвят извънредно Общо събрание, проведено на 19 септември 2008 г. Избран е нов Управите-

лен съвет с председател – Атанас Липчев, и членове: Кирил Георгиев, Ванилин Гавраилов (зам.-председател), Илиян Троянски, Иван Овчаров. За членове на Контролно-ревизионната комисия са избрани: Дима Димитрова, Станка Бонева, Светла Павлова. Осъществява се регистрация на новите ръководни органи. Ръководството започва протести, преодолява перипетии и, разчитайки на градения във времето авторитет и личните си познанства, най-вече Атанас Липчев и Кирил Георгиев, успява да върне ключа за къщата на ул. „Крали Марко“ 11. През януари 2009 г. Сдружението се завръща в творческия си дом. Но, както свидетелства доклад на Ванилин Гавраилов, заварват помещенията опустошени, а част от архивите са изчезнали [5:44]. Следва огромна работа по привеждане на Дома в уютно за творческа дейност пространство – в тази посока заслугата на Снежана Атанасова е безспорна. Атанас Липчев и Веселина Цанкова намират спомоществатели, с чиято помощ доставят компютър, принтер, факс, ксерокс и друга техника, осигурява се интернет.

На 6 февруари 2010 г., при честването на 59-ия му рожден ден, умира от масиран сърдечен удар председателят Атанас Бойчев Липчев (роден на 6.02.1951 г.). Автор на разкази, новели, романи. Има няколко книги: „Вълча любов“ (разкази, изд. „Български писател“, 1986); „Тежки пари“ (роман, I част – Университетско издателство на ВСУ „Черноризец Храбър“, 2004, и II част – изд. „Фабер“, 2006); „Тихият бял Дунав“ (знаковият роман за лагерите край Белене, изд. „Книгата“, 2005); „Фустанела“ (роман, изд. „Фабер“, 2009 г.); „Пътят към зимата“ (роман, изд. „Ателие’89“, 2009); „Mailer Даemon или Другият бряг на реката“ (роман, изд. „Жанет 45“, 2010). Носител на наградата „Варна“ за 2010 г., за която е номиниран посмъртно.

Тогава, през 2010 г., мандатът на председателя е довършен от заместник-председателя Ванилин Гавраилов, който временно изпълнява и длъжността на председателя. На проведеното отчетно-изборно събрание от 12 ноември 2010 г. са направени промени в Устава на Сдружението. Новият Управителен съвет е 7-членен. Избрани са: Ванилин Гавраилов

– председател, и членове: Иван Овчаров, Петър Стойков, Марица Гърдева (зам.-председател), Владимир Русев, Кирил Георгиев, Ангел Дюлгеров. Периодът на управлението им е 2010–2012 г. За това време, според доклад на председателя Ванилин Гавраилов, броят на членуващите в Сдружението нараства до над 70 души. През 2011 г. е отбелязана 20-годишнината на обединението с тържествен концерт в залата на Драматичен театър „Стоян Бъчваров“ – Варна. Специален поздрав към творците отправят самодейци от Вълчи дол. Издадена е и юбилейната книга „Летопис на извисената духовност“, с автори Веселина Цанкова и Марко Илиев. Освен това в Рождественския и в Майския салон на изкуствата, както и в залата на Сдружението в Дома на писателя, а и на други места във Варна и страната, са представени повече от 30 творци с техните книги. Продължава традицията с Пътуващия театър на поезията, създаден през 2010 г. Провежда се Националният конкурс за поезия „Паметта на водата“, учреден от Сдружението на писателите и Община Бяла, Варненско. Творци от Сдружението гостуват в различни селища в областта и страната. Носители на Наградата „Варна“ за литература са: Владимир Стоянов, Иван Овчаров, Александър Чакъров и Ангел Дюлгеров. С Наградата „Варна“ за 2011 г. е удостоено и печатното издание на сдружението – в. КИЛ. Благодарение на финансовата подкрепа на Община Варна, в. КИЛ се утвърждава като трибуна на културния живот в морската ни столица и е сред малкото по рода си в страната. Не на последно място, Сдружението на писателите се присъединява към Клуб „Варна – европейска столица на културата – 2019 г.“, като заявява все по-убедително присъствие в духовния живот на Варна.

На следващото отчетно-изборно събрание, проведено на 19 октомври 2012 г., е решено мандатът на ръководството да стане тригодишен. Избран е Управителен съвет в състав: Иван Овчаров – председател, и членове: Ангел Дюлгеров (гл. редактор на в. КИЛ), Мариан Желев (зам.-председател), Петър Стойков, Иван Едрев, Милена Бранимирова Белчева, Румяна Пенчева. В Контролно-ревизионната комисия са: Ценка Илиева (председател), Иван

Радев Доброгледски, Радостина Драгоева, а в Етичната комисия – Кирил Георгиев (председател), Руска Даскалова и Турхан Расиев. Мандатът обхваща 2012–2015 г., като в края му в Сдружението членуват 72-ма души. През този период, по инициатива на Сдружението и с финансиране от Фонд „Култура“ към Община Варна, е решено да се учреди Национален литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев“, написан е статутът за него и през 2015 г. е проведено първото му издание. Издаден е „Алманах за култура“, бр. 4 (Варна: изд. „Морски свят“, 2015, 104 с.), замислен като приложение към в. КИЛ.

На отчетно-изборно събрание от 13 ноември 2015 г., е избран Управителен съвет, в който влизат: Ванилин Гавраилов – председател, и членове: Ангел Дюлгеров (зам.-председател и гл. редактор на КИЛ), Ваня Колева, Иван Овчаров, Мариан Желев, Румяна Пенчева, Кирил Георгиев. Контролно-ревизионната комисия включва: Радостина Драгоева, Иван Радев Доброгледски, Ценка Илиева. Мандатът е за 2015–2018 г.

В тези години се утвърждава и нараства интересът към Националния литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев“, който става ежегоден, а през настоящата 2021 г. успешно приключи седмото му вече издание. И е хубаво, че конкурсът има своите радатели и поддръжници, които всеотдайно организират, осъществяват и извеждат докрай дългата процедура по административния ѝ ред, като неизменно туптящото сърце на всичко, което се случва, е Снежана Атанасова. Успоредно с конкурса за Атанас Липчев е организиран конкурс за есе, финализирането на който е ознаменувано със сборник с най-добрите текстове – 16 на брой. Сборникът е под наслов „Благотворителен конкурс „Доброто у човека“ (Варна: издателство „Онгъл“, 2016, 70 с.); с предговор от Ангел Дюлгеров – „Справедливостта изисква не насилие, а милост“, като целта е да се помогне на г-жа Даниела Драгомирова Цветкова – преподавател по химия в VIII СОУ – Варна. Подготвен и отпечатан е също „Алманах за култура“, бр. 6 (Варна: изд. „Онгъл“, 2017, 88 с.), приложение към в. КИЛ. Поредица приятелски срещи имаше през годините между

Сдружението на писателите – Варна, и групи от Московската градска организация (МГО) на Съюза на писателите в Русия – Москва, които ни гостуваха пролет и есен. Със съдействието на Владимир Стоянов имахме съвместни участия в ред международни литературни асамблеи „Слово и дело“, провеждани в Курортен комплекс „Камчия“: Втората асамблея – от 28 май до 2 юни 2016 г.; Третата – от 7 до 14 май 2017 г.; Четвъртата – от 15 до 21 май 2018 г. От варненското Сдружение особено дейни в тези форуми (при четения, премиери, преводаческа школа и др.) бяха: Ванилин Гавраилов, Валентин Димитров, Катя Вангелова, Милена Белчева, Станка Бонева и др. Подготвени и отпечатани бяха две книги, онасловени: „Россия – България: Слово и дело. Сборник участниците литературной ассамблеи „Слово и дело“ (Москва: Московская городская организация Союза писателей России, 2015 и 2016 г.), в които текстове имат и членове на Сдружението. Варненски писатели бяха приети за почетни членове на Московската градска организация (МГО) на Съюза на писателите в Русия – Москва, а руски писатели – за членове на варненското Сдружение. Неколцина от варненските писатели бяха отличени с Литературно-обществена премия „Сребърен кръст“ – диплом и награден знак „Сребърен кръст“ на Московската градска организация (МГО) на Съюза на писателите в Русия – Москва, за преданост към литературното творчество. През 2016 г., на тържественото четене в Дома на писателите, посветено на 1 ноември – Деня на народните будители, Николай Увалиев представи номинираните за награда „Народен будител“ от Синдиката на българските учители. Номинациите са след допитване до членовете на Българската социална мрежа „Паметта на българите“, Варненското звено на Българската академия на науките и изкуствата (БАНИ) и Сдружението на варненските писатели. Сред тях са членовете на Сдружението: д-р Ангел Дюлгеров, д-р Ваня Колева, доц. д-р Йонко Йонков. Другите наградени с приза „Народен будител“ са познати на варненската обществена културно-просветни дейци: Александър Минчев, Елка Няголова, Илко Раев, отец Василий Шаган, Борислав Дряновски, Галя Цекова,

Елисавета Стателова, Ивелин Михайлов, Стефан Георгиев. Продължават честванията на книжовни, духовни и национални празници, премиери на книги, творчески вечери. Посвещават се поминални вечери в памет на писатели, които вече не са между живите.

В основата на всичко, което се случва, е председателят на Сдружението – Ванилин Гавраилов (роден на 10.02.1955 г. във Вълчи дол, Варненска обл.). Автор е на книгите: „Молитва за събуждане“ (1980), „Отговор през рамо“ (2005), „Серенада против суета“ (2010, 2020). Негови стихотворения са превеждани на руски език и публикувани в сборниците „Россия – България: Слово и дело. Сборник участникова литературной ассамблеи „Слово и дело“ (Москва: 2015 и 2016), както и в „Жемчужини българской поэзии“ („Бисери на българската поезия“ – преводи на стихотворения от Ботев и Вазов, до някои съвременни автори; в превод на съпрузите Ирина Глинская и Стефан Стефанов, вече покойник). Член на СБП и почетен член на Московската градска организация на Съюза на писателите на Русия. Награден с орден „Ал. С. Пушкин“ за принос в съвременната литература.

В края на 2018 г. на редовно отчетно-изборно събрание Управителният съвет е обновен. За председател е избран Ангел Дюлгерев, а за членове – д-р Ваня Колева (гл. редактор на КИЛ), Данка Стоянова, Валентин Димитров, Радостина Драгоева, Станка Бонева, Катя Вангелова. Мандатът е за периода 2018 – края на 2021 г.

Времето от края на 2018–2019 г. насам съвпадна с пандемичната обстановка поради COVID-19. Следва да отбележа обаче няколко събития, които са важни. Последният голям форум, осъществен от Сдружението, който получи своя достоен финал благодарение на всеотдайността на Ангел Дюлгерев – на 26 юни 2021 г. в Арт салона на Радио Варна, беше награждаването на победителите в Седмия национален литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев – 2021“. Ще допълня, че през 2021 г. на адреса на Сдружението пристигнаха над 40 конкурсни творби, въпреки ограниченията за провеждане на обществени събития поради усложнената пандемична обстановка. Рабо-

тите бяха оценявани от жури в състав: проф. д.ф.н. Сава Василев, Владимир Шумелов и Ангел Дюлгерев. След внимателно обсъждане бяха отличени следните текстове: първа награда – Никола Златков Николов (София) за разказа „Лошият капитан“; втора награда – Ина Василева (София) за разказа „Братя“; трета награда – Силвия Христова Четротова (Асеновград) за разказа „Една войнишка каска“. Бе присъдена награда за участник на младежка възраст – на Александър Евгениев Колев (София) за разказа „Хубава жена“. Съответно в предходната 2020 г., при Шестия национален литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев“, участваха 205 разказа. Журито бе в състав: проф. д.ф.н. Сава Василев – председател, и членове: Владимир Шумелов и Ангел Дюлгерев. Определените победители са, както следва: първа награда – Красимира Николова (Русе); втора награда – Десислава Грамадникова (Пловдив); трета награда – Даниел Донев (София). За отбелязване е, че около 13 процента от текстовете са на автори между 16 и 19 години. През 2019 г. – за Петия национален литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев“, получихме 136 разказа. Журито определи за първа награда – Паулина Георгиева (София); втора награда – Силвия Христова Четротова (Асеновград); трета награда – Марин Николов Урумов (Варна). Бе дадена награда на Българско национално радио – Радио Варна, на Милен Петров Нанков. Имаше и поощрителни награди: на Йордан Цветков Димитров, Владо Трифонов, Неделчо Димов. Дадени бяха също и награди на Фондация „Слово“ – на Продан Георгиев, на Невена Паскалева.

Преди това бе проведена паметна поетична вечер, посветена на тримата варненски поети с името Иван – Иван Овчаров, Иван Ставрев и Иван Манолов. Иван Овчаров (18.08.1959–14.09.2020) е автор на книгите: „Прощаване с небесата“ (1992), „Мъртъв сезон“ (1994), „Храмът“ (1998), „Мъжете на България“ (1999, 2005), „Разсечена луна“ (2003), „Каквото след това от нас проплаче“ (2003), „Защо изкуството е продължение на живота“ (2008), „И нищо повече от любов“ (2010), „Еволюция на седмичното разписание“ (2015), „В отекуването смисълът личи“

(2019), „Малки истории с лиричен край“ (2021, посмъртно), „Надеждите за спомени се молят“ (посмъртно, 2021). През май 2019 г. е отличен с първа награда на **Националния конкурс на името на Петко и Пенчо Славейкови за лирическо стихотворение – гр. Трявна** („Славейкова награда – 2019“). Лауреат на национални награди за поезия. Два пъти е носител на награда „Варна“ за **литература**. Иван Ставрев (9.10.1940 – 25.03.2020) участва в сборника „Девненско ято“ (1978, заедно с Атанас Коев, Фикри Шукриев и Сашо Серафимов). Автор е на книгите: „Шепа пръст“ (1994), „Най-красивият брод помежду ни“ (2000), „Лирика“ (2002), „Другото име на виното...“ (2005), „Продължение в отвъдното“ (Варна: „Морски свят“, 2010), „Наутилус“ (Добрич, 2013), „Моите харпии“ (Варна: „Морски свят“, 2017). Има съвместни книги с Руми Пенчева: „Виното и хляба си за мен“ (Поезия, проза, писма. Варна, 2015), „Свещеният лотос“ (Варна, 2016). Стихове на Иван Ставрев са награждавани на различни национални и регионални конкурси – конкурс за поезия на в. „Полет“ (1981), блицконкурс „Кремиковски сияния“, първи конкурс „Любовта, без която не можем“, ежемесечни конкурси за стихове на морска тематика на ТВ MSAT (2003–2004) и др. Иван Манолов (30.03.1961–12.12.2005) – автор на стихосбирката „Нито спасител, нито палач“ (Варна: ДФ „Бряг-принт“, 1993). Паметната вечер под наслов „Иване, Иване..., или Трима влюбени мъже“ се състоя на 16 ноември 2020 г. в Арт салона на Радио Варна, като част от Есенния салон на изкуствата – 2020 г., проведен под патронажа на кмета на Варна – Иван Портних, и с благословията на Варненския и Великопреславски митрополит Йоан.

Важно за нас събитие е сборникът „Книга за другите сетива, с които възприемаме изкуството“, който бе издаден и излезе от печат през 2020 г., в навечерието на 30-годишнината от основаването на Сдружението на писателите – Варна. Сборникът е отпечатан благодарение на съдействието на Община Варна и с помощта на Издателство „Онгъл“, а художник, чиито творби ни гледат от челната корица и ред вътрешни страници, е Венцеслав Анто-

нов. Съставител и автор на предговора е Станка Бонева, а заключителния текст, изведен на корицата гръб, написа председателят на Сдружението – Ангел Дюлгерев.

Не може да не спомена дейното участие на Сдружението на писателите – Варна, в подготовката и структурирането на поетичния сборник „Листопад на спомените“ – 2019 г. Тогава, през 2019 г., поетичният сборник „Листопад на спомените“ отбеляза своята седемнадесета поред книга. От появата на първото издание с този наслов – през 2002 г., до 2019 г., сборникът финализира работата по националния поетичен конкурс, който е едно от събитията на едноименния фестивал, организиран от Община Варна, варненския Областен и Общински съвет на Съюза на пенсионерите – 2004 г., Фондация „Листопад на спомените“ и в. „Пенсионери“. В поетичния конкурс през 2019 г. участват над 160 автори. Впечатляващ брой са творците от Варна и Варненска област, сред които най-вече – представители от нашето Сдружение. С подбора на текстовете се заема редколегия в състав: Ваня Колева (председател), Дима Димитрова, Радостина Драгоева, Масис Хаджожян, Венцислав Бойчев. Съставител и редактор на окончателно формирания сборник е Данка Стоянова. Премиерата на сборника „Листопад на спомените“ – 2019 г., е на 20 октомври 2019 г. в Двореца на културата и спорта – Варна, отново с дейното участие на членове от Сдружението.

На 10 юни 2019 г. бе осъществена творческа среща в Каварна. Организатор и водеща фигура бе Радостина Драгоева, която бе привякла творци от Сдружението на писателите – Варна: Станка Бонева и Гергана Славова, както и Магдалена Маркова – ръководител на Литературна школа „Касталия“ при Общински детски комплекс; Мариела Русева – поет и галерист в ЦКИП „Румелина“. Варненските творци гостуваха на Народно читалище „Съгласие – 1890“ – гр. Каварна, като творческата среща бе под наслов „Морето, което ни прави близки“.

В началото на лятото от 2019 г. представители на Литературен клуб „Искра“, сред които – членовете на варненското Сдружение на писателите: Петър Стойков и Иван Добро-

гледски, гостуваха на Сдружението на писателите в Добрич.

Ще отбележа и няколко премиери: На 19 юни 2019 г. Валентин Димитров представи „Най-доброто от най-добрите. Антология на съвременния рускоезичен афоризъм“, на която е съставител и преводач. На 20 юни 2019 г. в Музея на Възраждането – Варна, бе премиерата на книгата на Руска Даскалова „Духовните синове на бесарабските българи“; експозето за спецификата и приносите на книгата на Руска Даскалова е от Ангел Дюлгеров. На 25 септември 2019 г. Валентин Димитров представи романа „Истината“ на главен механик Продан Георгиев – носител на специална награда на Фондация „Слово“ в конкурса „Атанас Липчев – 2019“, за разказа „Приятели“. Юбилейната ретроспективна изложба „Пътят“ на Радко Мурзов по повод осемдесетилетието на талантливия художник бе открита на 2 октомври 2019 г. в Градската художествена галерия „Борис Георгиев“ – Варна. А на 10 октомври, в същата Галерия, бе представена неговата стихосбирка „Пулсации“ (Варна, 2019). Основното тълкуващо слово е на Ангел Дюлгеров. На 11 октомври 2019 г. в галерия „Арт Маркони“ (ул. „Охрид“ 22) бе честването на 60-годишнината на Владимир Стоянов с представяне на книгата му „Благовестието на думите. За буквите“ (В. Търново: „Фабер“, 2019), с присъствието на представители от Сдружението. На 14 ноември 2019 г. се състоя представянето на „Афористичен тандем“ – съавторска книга на сръбския писател сатирик Александър Чотрич и Валентин Димитров, на която той е съставител и преводач. На 20 ноември 2019 г. в „Минути за култура“ с Кирил Аспарухов по ТВ „Черно море“ – Варна, бе представена новата книга с къси разкази на Планимир Петров „Житейски истории“ (2019), продължение на „Човешки истории“ (2018).

През февруари 2020 г. чествахме 75-годишнината на един от основателите на Сдружението – Кирил Георгиев. Имахме вечер, посветена на неговото творчество, заедно с представяне на най-новата му книга „Късни разкази“ (2020). На 17 септември 2020 г., в деня на светите мчци София, Вяра, Надежда и Любов, пред доброволци на „Български

червен кръст“ – Варна, и почитатели на словото, по инициатива и със съдействието на г-жа Ирина Харизанова, бе представена книгата на Ценка Илиева „Искри от българското огнище. Стихове“ (Варна: ИК „Стено“, 2020). Словата за творчеството на Кирил Георгиев и новата книга на Ценка Илиева са на Ваня Колева.

През трите години мнозина от нашите автори участваха в международни конкурси, провеждани най-вече виртуално – и текстовете им бяха отпечатвани съответно в сборници и списания. Особено активно в международни литературни прояви се включваха Станка Бонева, Валентин Димитров, Планимир Петров, Кати Вангелова и др. През 2020 г. Планимир Петров получи карта за членство в Лига на българските писатели в САЩ и по света. През 2021 г. честваме 140 години от рождението на Димитър Подвързачов (1881–1937), автор на стихотворения, фейлетони, басни, мисли и парадокси, публицистика, на книги за деца, но и журналист, редактор; наричан е Бащата – в знак на уважение – от Димчо Дебелянов, Николай Лилиев, Константин Константинов... А своите 70 през тази година щеше да навърши доц. д-р Вихрен Чернокожев (1951–2018), най-добрият познавач на творчеството на Димитър Подвързачов, български литературен историк и критик, един от малцината изследователи на българския литературен хумор и сатира, който за книгата си „Българският смях: Очерци и портрети“ (1994) е отличен с Националната награда „Райко Алексиев“. Във връзка с двете годишнини на 15 и 16 юни 2021 г. онлайн бе проведена Националната научна конференция с международно участие „Българският смях“, организирана от Секцията по нова и съвременна българска литература на Института за литература към Българската академия на науките. В конференцията участва Ваня Колева с доклада „За понятието „смях“ и вариациите му в поезията на Димитър Подвързачов“.

Не са малко и отличията, с които могат да се похвалят членовете на варненското Сдружение на писателите – на градско, национално и международно равнище. Ще отбележа, че Валентин Димитров получи награда „Варна“ за литература за 2020 г.

На 4 юли 2021 г. внезапно си отиде председателят на Сдружението – Ангел Дюлгеров (роден на 12.04.1958 г. във Варна). Преподавател, литературен критик, общественик, той е автор на книгите: „Паралелни светове. Литературата на Варна. Десет очерка за съвременни български писатели“ (Варна: Изд. „Славена“, 2011); „432 херца“ на Недялко Славов и общата граматика на съвременния български роман“ (Варна: Издателство „Морски свят“, 2017); „Трите вида живот. Публицистика“; „Думи от дългия път. Онтология на болката в поезията на Борис Христов“ (Варна: Изд. „Онгъл“, 2019); „Автобиографични досътворявания на несътвореното свише“ (Изд. „Онгъл“, 2020); „Турхан Расиев. Сатирикът – опонент на всички власти“ (Изд. „Онгъл“, 2020); „Турхан Расиев. Литературна анкета“ (Изд. „Онгъл“, 2020). Първата книга: „Паралелни светове. Литературата на Варна...“ (от 2011 г.), имаше подготвено продължение – „Мисловни паузи в настоящето“, което бе предложено за печат през 2016 г. Това бе един нов ескиз от общата картина на литературна Варна, която Ангел Дюлгеров последователно и с внимание съграждаше във времето. Книгата не излезе от печат, но наблюденията и анализите му могат да се проследят по страниците на в. КИЛ. Пишеше и още една книга – за творчеството на Валери Станков, но и тя остана дотам, докдето бе успял да стигне авторът ѝ... Ангел Дюлгеров е автор и съставител на сборниците „Йоан Екзарх и нашето съвремие“, „Позиция“ (литературен алманах), „Последният българин“ и др. Има множество участия в научни конференции. Публикувал е във в. „Пулс“, сп. „Български език и литература“, „Език и литература“, „Септември“, „Зорница“ и др. Беше в основата на няколко национални кръгли маси, проведени под наслов „Образи на българската литература и култура в националните и чуждестранните специализирани издания и в медиите“ (септември 2014 г. и май 2015 г.). Носител на голямата награда „Варна“ – за изкуство и култура, в раздел „Литература“.

Кончината на Ангел Дюлгеров наложи да се инициира отчетно-изборно събра-

ние преди изтичането на мандата. Събранието бе проведено на 16 август 2021 г. в салона на Дома на писателя. За жалост в последните години мнозина скъпи колеги, приятели – дългогодишни членове на Сдружението, преминаха във Вечността. Загубихме Михо Стойчев (24.11.1934–18.02.2021), Иван Овчаров (18.08.1959–14.09.2020), Иван Ставрев (9.10.1940–25.03.2020), Панчо Недев (24.08.1937–6.02.2020), инж. Георги Вълчев (28.08.1943–13.06.2017), Лидия Ковачева (23.08.1956–8.06.2017), Антон Карбов, Димитрина Якимова и др. още... Съставът ни значително намаля. Затова чл. 41, ал. 2 от Устава на Сдружението на писателите бе променен, като се реши съставът на Управителния съвет да се редуцира от 7 на 5-има души. За новия УС бяха избрани: Катя Вангелова – председател, и членове: д-р Ваня Колева (гл. редактор на КИЛ), Иван Радев Доброгледски (зам.-председател), Станка Бонева, Валентина Лозова. Контролно-ревизионна комисия: Радостина Драгоева, Димитър Кандев, Венеция Павлова.

След процедура по установен в Сдружението ред, на 1 октомври 2021 г. – в Деня на музиката и поезията, за членове бяха новоприети 13 творци: Габриела Плочева, Даниела Паскова, д-р Диана Софрониева, Димана Сотирова, Женья Маринова-Стойкова, Мариела Русева, Мартин Лазаров, Наско Енев, Рената Станкова, Светлин Трендафилов, Свилен Лапаков, Славян Йоргакиев, Стефка Маркова-Маринова. Немалка част от тях са в младежка възраст (под 30 години).

Сдружението на писателите – Варна, уверено навлиза в своето следващо десетилетие.

2. За вестник КИЛ („Култура, изкуство, литература“)

Съществуването на една творческа организация би било формално, ако тя няма собствена трибуна. Затова на събранието от 27 септември 1990 г. настоятелно се предлага Сдружението да създаде свое печатно издание, за предпочитане – вестник. Уточнява се съотношението между „вътрешни и външни“ сътрудници при списването на вестника – 3:1, за да се запази преобладаващото участие на членовете на Сдружението. Задава се много

висок критерий към публикациите в изданието, което да се превърне в лице на творческото обединение [5:15].

Името на вестника създава поетът Аврам Аврамов (3.10.1945–19.05.2007). Негова е великолепната идея за заглавието КИЛ, или в разгънат вид: „Култура, изкуство, литература“ [5:7]. Името „КИЛ“ е свързано с морската битност, многозначително и подтекстово – и изисква да се знае в какъв смисъл е употребена думата „КИЛ“, сред какъв контекст. Иначе думата би могла да означава различни неща:

* В корабостроенето и за корабоплаването килът е носещата греда на кораба, онази негова част, която поема тежестта и му позволява да се носи над водата. При употреба на понятието в преносен, образен смисъл, функционират различни изрази с идиоматичен характер. Не само пожеланието „Седем фута под кила“ (~„Да избегнеш подводни скали“), или „Полагам кила (на нещо)“ (~„Започвам важно начинание“).

* Като елемент в конструкцията на хеликоптер/самолет, понятието „кил“ е важно за специалисти, занимаващи се със самолостроене.

* Като част от гръдната кост при птиците или част от черупката при костенурките – за зоолозите.

Като духовна категория, КИЛ – културата, изкуството и литературата – са фундаментът на всяко общество. Те са „носещата греда“, „гръбнакът“ в организма на социалния колектив. Те са подтикът за духовното развитие на обществото. А за членовете от Сдружението на писателите във Варна вестникът КИЛ е трибуната, от която те споделят своите текстове, общуват с читателите и ги приобщават към своето творчество. Авторите, които стават част от новосформираното Сдружение на писателите, приемат членството си в него като мисия. Целта е творците взаимно да се подкрепят, а духовността във Варна да се развива – и вестник КИЛ е най-добрият пример за осъществяването на творческата им мисия [5:8, 10].

Първият брой на в. КИЛ излиза в началото на юли 1992 г., а до края на годината са отпечатани още шест броя. Издадени са от ре-

дакционна група, водена от Иван Троянски, и с помощта на в. „Народно дело“. Профилът на вестника е широкоспектърен – за литература, изкуство, културология и публицистика. Идеята е вестникът да отразява цялостния културен живот в града и страната, като на страниците му намират място и материали, допълващи духовния облик на обществото – ритуали, етнография, религия, историческа памет. Цел на вестника е да допринася и за естетическото възпитание на подрастващите, за всестранното развитие на младите хора. Първият главен редактор на в. КИЛ – д-р Марко Неделчев Илиев, е избран на отчетно-изборното събрание от 16 декември 1992 г. С подкрепата на съиздателите от в. „Народно дело“, още от март 1993 г., периодичността на вестника става двуседмична [5:25–27] и за 1993 г. се появяват 24 броя.

Д-р Марко Илиев е главен редактор и през 1994 г. – от 1 до 20 брой, както и на последния, 28-и брой. Броевете от 21 до 27 за 1994 г. излизат като притурка със седмична периодичност на вестник „Народно дело“, считано от 1 ноември 1994 г., – по едностранно решение на ръководството на съиздателите, без предварително да бъде уведомен Управителният съвет на Сдружението на писателите. Седемте броя притурки не удовлетворяват Сдружението на писателите и се решава в. КИЛ да се издава самостоятелно [5:29]. Главен редактор остава д-р Марко Илиев – от 1992 г. до издадените за 2005 г. от 1 до 19 брой.

През 2006 и 2007 г. (1–10 брой) главен редактор е Станислав Пенчев Пенев.

От 2009 (1–10 бр.) до 2012 (1–10 бр.) главен редактор е Иван Пейчев Овчаров.

За 11 и 12 брой от 2012 г., и от 2013 до края на 2018 г., когато е избран за председател на Сдружението, главен редактор на в. КИЛ е Ангел Христов Дюлгеров.

От 2019 г. до сега главен редактор на вестника е д-р Ваня Колева Колева.

Всеки от главните редактори има подкрепата на редакционна колегия от по неколцина души, членове на Сдружението.

По установената традиция, във вестник КИЛ се отразяват културни събития и лични творчески изяви. В първите години се поддържа и рубрика „В помощ на учениците“, която

става ненужна с навлизането на интернет и електронните сайтове с материали, съобразени с учебните програми. Ангел Дюлгеров въведе на първа страница обобщаваща „Колонка на редактора“, която се оказа добро решение и поддържането ѝ продължава. Принципно тази „Колонка“ е анонимна, но публично се знае, че я списва главният редактор. В нея той обобщава проблематиката на броя, обговаря актуални за хората и времето проблеми, като напомня или изяснява факти и въпроси от историческото културно минало. В обзорно-аналитичен аспект осмисля факти, явления, за да изведе и обобщи най-важното и да прокара водещите линии на очакване за материалите нататък. Всеки път във вестника се задават, проследяват и обговарят значими за културата на Варна събития – Биенале на графиката, пленер на изобразителното изкуство, ежегоден литературен конкурс, проведена кръгла маса и пр. Например ежегодно (от 2015 до 2021 г. включително) на страниците на в. КИЛ се дава информация за протичането и финализирането на Националния литературен конкурс за разказ „Атанас Липчев“, като последователно се публикуват и разказите на наградените участници. Предварителна обява и информация за протичането им се дава и за други литературни конкурси, които завършват с отпечатване на участвалите работи в сборник. Чрез статия-отзив или статия-рецензия се отразяват новоизлезли книги – на членове на Сдружението, но и на видни учени, изследователи с принос за града и региона. Представят се премиери на книгите на писатели от Сдружението. Всеки брой запознава с новости около един художник – определен като „Художник на броя“ – според това, дали има самостоятелна изложба, или някаква значима проява. В слово и образ – с богат набор от снимки, се разкрива творческата дейтелност на различни личности, с проблематиката на интересите и характерното за тяхната работа. Публикуват се оригинални художествени творби на поети и белетристи, на литературни историци и критици. Като перспектива – с начало брой 4 за 2021 г., се предвижда обособяването на страница с младежко творчество. Под наслов „Младежка лира“ ще се публикуват поетични и белетристични творби

на автори до 30-годишна възраст, членове на Сдружението, но и курсанти, студенти от варненските вузове, а може би и на средношколци, ако предложат добри творби.

Добрите традиции, доказали жизнеността си времето, се следват и развиват. Заедно с това се търсят нови пътища и форми за разнообразяване на авторския състав и тематично, и жанрово обогатяване на съдържанието на вестник КИЛ. Защото, както казва един от дългогодишните членове на Сдружението – Марин Маринов Бояджиев: „Вестникът има право на свой живот и трябва да продължи изстраданата позиция, извоювана от първите основатели на Сдружението на писателите!“

От своя страна, Стефка Маркова-Маринова – от последно приетите членове, допълва: „Да не забравяме, че това днес е единственият вестник във Варна и той вече е знак, че духовността ще оцвети живота на варненци, а Домът на писателя ще продължава да се изпълва с мъдростта на поезията, на художествената литература и литературната критика, видени и грижливо обгледани в тяхната симбиоза с другите изкуства. Това е поклон и към всички войници на словото, които са творили във Варна и оттук тръбяха поетичните истини със силата на морския прибой и на свободния вятър. Затова щастие е, че КИЛ стига до варненци с книжното си тяло и сее хармония, като припомня за личности и събития, за оня неморен труд от зараждането на идеята до сътворяването ѝ.“

Мисля, че словата на двамата творци са показателни за целесъобразността на вестника и потребността на варненци да го имат. Защото Сдружението на писателите и вестник КИЛ – от възникването си и до днес – имат какво да кажат и да дадат на своя град, в състояние са да допринесат за културното израстване на Варна и региона.

ЛИТЕРАТУРА

1. Върбанов 2005: ВЪРБАНОВ, Боян. *Усмихките за Иван Троянски. Простори, февруари 2005.*

2. Георгиев 2015а: ГЕОРГИЕВ, Кирил. *Близки върхове. Спомени. Варна: Издателство*

„Онгъл“, 2015. ISBN 978-619-7079-50-0. – 48 с.

3. Георгиев 2015б: ГЕОРГИЕВ, Кирил. Сезонът на спомените. Новели. Варна: Издателство „Онгъл“, 2015. ISBN 978-619-7079-57-9. – 140 с.

4. Недев 2019: НЕДЕВ, Панчо. Огледало за обратно гледане. Автобиографични разкази и спомени. Първа книга. Варна: Издателство „График“, 2019. ISBN 978-619-242-012-3. – 354 с.

5. Цанкова, Илиев 2011: ЦАНКОВА, Веселина; ИЛИЕВ, Марко. Летопис на извисената духовност. 20 години Сдружение на писателите – Варна. Варна: Издателство „Морски свят“ ООД, 2011. ISBN 978-954-8493-17-8. – 60 с.

*Д-р Ваня Колева Колева
ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ – Варна
e-mail: v.koleva@naval-acad.bg
GSM: 0888 693 074*